

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ВИДАВНИЦТВО “НАУКОВА ДУМКА”
НАН УКРАЇНИ»

УКРАЇНСЬКА НАУКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Збірник матеріалів
науково-практичної конференції
“Українська наукова термінологія.
Природничі науки”
№ 4

Київ
2 листопада 2012 р.

УДК 81'276.6:62

У збірнику надруковано матеріали конференції, присвяченої проблемам української термінології природничих наук, що була організована Науково-виробничим підприємством «Видавництво “Наукова думка” НАН України» у листопаді 2012 року.

Адреса видавництва:
01601 Київ 1, вул. Терещенківська, 3
Телефони: 234 40 68, 235 72 57
e-mail: encekl@ndumka.kiev.ua

ISBN 978-966-00-1327-8

© НВП «Видавництво “Наукова думка”
НАН України», 2012

МОВОЗНАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ТЕОРІЇ ПОДАВАННЯ ПРОЦЕСОВИХ ПОНЯТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ФАХОВІЙ МОВІ

Михайло Гінзбург, доктор технічних наук,
професор, академік УНГА

Інститут транспорту газу, м. Харків
mychajlo.ginzburg@gmail.com

Вступ. Характерною ознакою сучасного стану термінознавства як самостійної міждисциплінарної царини знань є перехід від описування фактів фахового мовлення до їх пояснювання, що можливо, лише застосовуючи певні термінознавчі теорії. Однією з них є теорія подавання процесових понять в українській фаховій мові. Потребу в такій теорії зумовлюють два чинники: незалежний від властивостей конкретної мови і специфічний для української мови. По-перше, процеси та пов'язані з ними поняття посідають важливе місце у будь-якій фаховій мові, оскільки саме ці поняття дають змогу передати динамізм навколишнього світу, бурхливий розвиток як наших знань про нього, так і технічних засобів, що в них втілено ці знання. По-друге, така теорія вельми актуальна саме для українського термінознавства, бо характерною ознакою української мови є її дієслівний характер.

Засадничі принципи подавання процесових понять сформульовано ще в мовознавчих працях початку ХХ ст., зокрема Олексі Синявського [13; 14] і Василя Сімовича [15; 16]. Проте з 1933 і до кінця 80-х років ХХ ст. штучне втручання у внутрішню структуру української мови спричинило нехтування її особливостями, а замість того активізування норм, ближчих до російських або й живцем перенесених з російської мови. Це стосується перш за все іменникового стилю, властивого російській мові. За таких умов досліджувати певні питання, пов'язані зі специфікою подавання процесових понять в українській мові, продовжували лише в діаспорі, зокрема Іван Огієнко [9, с. 242—282].

Хоча викладені в зазначених працях ідеї не склали єдиної теорії, а мали стати лише її мовознавчим підґрунтям, навіть вони

© М. Гінзбург, 2012

ISBN 978-966-00-1327-8. Українська наукова термінологія, 2012, № 4

протягом багатьох років були недоступні для науковців України. Тому через практичні потреби відродження української науково-технічної термінології з початку 90-х років ці питання почали знову активно досліджувати фактично з нуля. Ґрунтуючись на отриманих результатах, розроблено та затверджено національний стандарт ДСТУ 3966-2000 [5], у додатку Г до якого викладено правила позначання процесових понять. З 01.07.2010 набрала чинності його нова версія ДСТУ 3966:2009 [6]. Проте і сьогодні йде гостра дискусія щодо певних засадничих понять, покладених в основу [5], а саме: що таке **дія, подія, наслідок?** що таке **здатність виконувати дію (бути об'єктом дії), ознаки стану, спричинені процесами?** Крім того, й самі методи [5; 6] застосовують неоднозначно й суперечливо. Суттєвий внесок у зрозуміння граматичних особливостей дієслів та віддієслівних іменників, прикметників і прислівників зробили Іван Вихованець та Катерина Городенська [1], а в дослідженні аспектуальних властивостей дієслів — Микола Калько [8].

Жодну мову не можна вивчати ізольовано, окремо від загального граматичного досвіду, набутого на ґрунті інших мов. З огляду на це дуже важливо взяти до уваги ідеї відомого російського мовознавця Олександра Пешковського [10], про **мішані частини мови** (*рос.* смешанные части речи), морфологічні концепції Володимира Плунґяна [11], аспектологічний доробок Анни Залізняка та інших [7], адаптувавши це до особливостей української мови.

Мета цієї статті — проаналізувавши зазначені вище праці, окреслити мовознавче підґрунтя теорії процесових понять.

1. Предмет досліджування теорії процесових понять

Предметом досліджування розглянутої теорії є правила подання процесових понять у фахових текстах. У роботі [3] показано, що **процесові поняття** — це множина, виділена за двома різними критеріями: семантичним і словотвірним. За **семантичним** критерієм відібрано всі поняття категорії **процес**. За **словотвірним** — такі поняття інших категорій (предмет, властивість, кількість, одиниці виміру тощо), позначки (терміни) яких походять від назв певних процесів. Відповідно всі інші поняття можна назвати **непроцесовими** і віднести до них такі поняття інших категорій, які в уявленні стародавніх людей були незмінні, що знайшло своє відбиття у мові — їхні терміни або **первинні** і тому не пов'язані з процесами, або **вторинні**, але походять від назв **предметів, властивостей, кількості** тощо.

Дослідімо поділ понять на процесові та непроцесові з погляду граматики. Тут нам у пригоді стане концепція **мішаних частин мови**. Ще на початку ХХ ст. О. Пешковський зазначав, що: “Словотворення веде до утворення окремих великих і важливих рубрик, які можна було б назвати мішаними частинами мови. Це буває тоді, коли окремі (*рос.* частные) категорії, притаманні одній будь-якій частині мови (напр., відмінок, час тощо), виявляються частково властивими іншій частині мови. У російській мові такими категоріями є вид, стан (*рос.* залог) і час, пов’язані по суті (*рос.* по существу) з дієслівністю, але поширені тою чи тою мірою на інші частини мови. Через це в російській мові у межах категорії іменника виявляється вужча категорія віддієслівного іменника (*рос.* глагольного существительного), у межах категорії прикметника — категорія віддієслівного прикметника (*рос.* глагольного прилагательного), у межах категорії прислівника — категорія віддієслівного прислівника (*рос.* глагольного наречия). А в межах двох останніх категорій виділяються ще вужчі категорії дієприкметника (*рос.* причастия) і дієприслівника (*рос.* деепричастия). Усі ці категорії ми і називаємо мішаними частинами мови. Те, що об’єднує віддієслівні іменники, прикметники і прислівники з дієсловом, — це категорія виду...” [10, с. 104] (у нашому перекладі збережено виділення автора та у дужках подано оригінальні російські терміни. — М. Г.). З огляду на це, крім категорій, властивих відповідній частині мови, певні підмножини похідних іменників, прикметників та прислівників теоретично можуть успадковувати також окремі дієслівні граматичні категорії. За яких умов це відбувається, залежить від властивостей конкретної мови і тому не збігається в російській та українській мовах.

Отже, з граматичного погляду об’єктом досліджування теорії процесових понять є терміни або складники терміносполук, що їх подають мішані віддієслівні частини мови. Оскільки однією з основних вимог до терміна є відповідність лексичного значення терміна позначеному ним поняттю [6, п. Г. 2], предметом досліджування теорії процесових понять мають стати правила побудови термінів залежно від дефініцій позначуваних понять, а основним проблемним питанням — вплив успадковування чи нейтралізування певних дієслівних граматичних категорій на лексичні значення відповідних термінів.

Найскладнішою з дієслівних категорій є вид, що за допомогою двох значень (недоконаний та доконаний) відбиває весь спектр аспектуальних значень [11, с. 303], а саме: цілісність/нецілісність, граничність/неграничність, результативність/нерезультативність,

Рис. 1. Мішані віддієслівні частини мови

завершеність/незавершеність, тривалість/нетривалість, кількаразовість/одноразовість тощо.

Про успадковування назвами опредметненого процесу (НОП) на **-ння**, **-ття**, дієприслівниками та дієприкметниками (рис. 1) не лише лексичного значення дієслова, а й граматичного значення виду можна казати, коли:

- 1) від дієслів, що належать до видової пари, регулярно творяться парні НОП, дієприкметники та дієприслівники;
- 2) утворені пари НОП (дієприкметників, дієприслівників) протиставлені одне одному так само, як і початкові дієслова;
- 3) у тих самих конструкціях допустимо вживати НОП (дієприкметників, дієприслівників), утворених від обох членів видової пари дієслів. Такий семантичний паралелізм не виключає можливості набування одним з цих НОП (дієприкметників, дієприслівників) інших значень (результату, місця, постійної ознаки тощо), тобто появи додаткових лексико-семантичних варіантів, у яких граматичне значення виду нейтралізується;
- 4) у похідних зберігається вся основа твірного дієслова, що є матеріальним носієм граматичного значення виду.

2. Класифікація дієслів за семантикою та аспектуальною поведінкою

У граматиках С. Смаль-Стоцького та Ф. Гартнера [17, с. 29] і В. Сімовича [15, с. 241–243], працях О. Синявського [13, с. 84–90; 14, с. 71–72, 100–102] та І. Огієнка [9, с. 242–282] запропоновано певну класифікацію дієслів щодо тривання. Перш за все діє-

слова поділяють на дві великі групи: доконані та недоконані. У межах групи недоконаних дієслів вирізняють окремі розряди тривання, зокрема дієслова **протяжні** й **наворотні**¹. “У перших дійство триває, у других чується, що воно часто наворотами повторюється”² [15, с. 243]. Порівнюючи дієслова *несу* та *ношу*, О. Синявський зазначає: “...протяжна форма дієслова (*несу*) визначає тяглу і разову дію, при тій конкретнішій супроти дії повторної, кількаразової і при тій абстрактнішій, що означається наворотною формою (*ношу*)...”

Але таке розрізнення протяжності й наворотності ми спостерігаємо в невеликому числі дієслів, напр.:

везти — *возити*
вести — *водити* ...

Але в величезній більшості дієслів ці форми протяжності й наворотності не розрізняються, напр., ми не можемо назвати ні протяжними, ні наворотними недоконані дієслова *писати*, *лити*, *варити*, *читати*, *співати*, *гуляти*, *стрибати*, *пастися*, *п'ястися*, *журитися* і т. ін.” [13, с. 87]. Такі дієслова, що їх залежно від контексту можна вживати як в протяжному, так і в наворотному значенні, І. Огієнко називає **протяжно-наворотними** [9, с. 280].

З огляду на це та на положення “Теоретичної морфології” [1, с. 224—225, 235—237] пропонуємо таку класифікацію дієслів (рис. 2). Критерієм поділу дієслів на доконані та недоконані є цілісність/нецілісність, яку визначаємо за неможливістю/можливістю сполучати певне дієслово з фазовими дієсловами (*почати*, *закінчити*, *продовжувати*) [7, с. 10].

Дієслова доконаного виду за критерієм миттєвості/тяглість можна поділити на дві групи. Переважна більшість доконаних дієслів є “миттєвими”, тобто відбивають такий погляд на фазу ситуації (початкову чи кінцеву) або на цілісну ситуацію, за якого триванням нехтують. Підтвердженням цього є неможливість сполучити такі дієслова з обставинами тривалості. Наприклад, не можна казати **вивчив дві години*, **зробив десять хвилин*, але можна — *вивчив за дві години*, *зробив за десять хвилин*. Такі дієслова доконаного виду описують кінцеву чи початкову фази ситуації, що має певну тривалість, а також миттєві цілісні ситуації, що не мають серединної фази й у яких момент початку і кінця збігається [11, с. 296—297].

¹ Це термінологія пізніших праць [9, с. 273; 13, с. 87], а в ранішніх працях [14, с. 71—72, 100—102; 15, с. 243; 17, с. 29] у цьому значенні вжито термінів **протягві** та **наворотві**.

² У всіх цитатах з українськомовних джерел збережено орфографію (зокрема щодо окремого писання *ся*), стиль та виділення оригіналу, а якщо є наші виділення, то це спеціально оговорено.

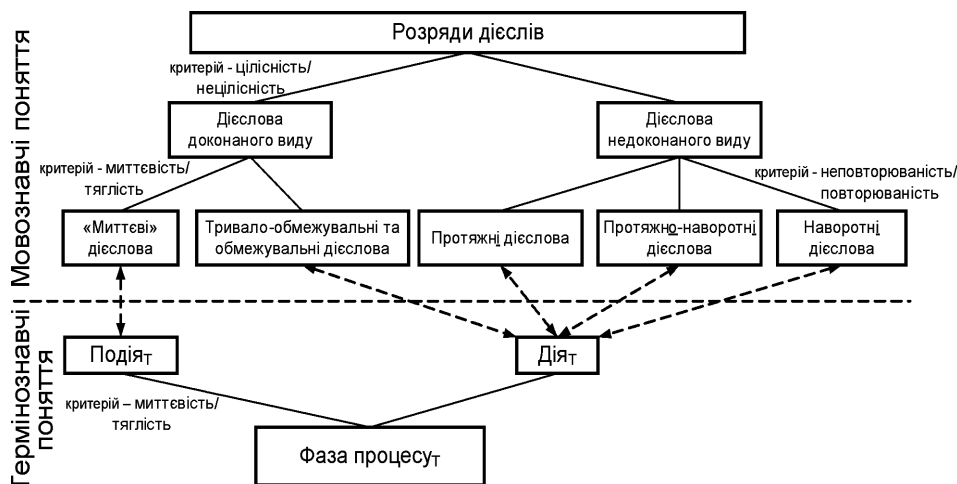

Рис. 2. Класифікація дієслів за формами тривання та її зв'язок з термінознавчими поняттями

Проте не є миттєвими цілісні ситуації, які мова подає дієсловами доконаного виду, що належать до двох дієслівних родів: тривало-обмежувального (*простояти, проговорити* та ін.) й обмежувального (*постояти, поговорити* та ін.). У [1, с. 237] зазначено, що “тривало-обмежувальний... дієслівний рід передає значення точно окресленої **тривалості**, тобто такої, що вкладається в певні часові межі” (наше виділення. — М. Г.), а обмежувальний дієслівний рід — відчуття незначного, короткого відтинку часу. Особливістю цих дієслів є те, що вони природно сполучаються з обставинами тривалості: *простояв (проговорив) дві години, постояв (поговорив) десять хвилин*. Тобто вони є тяглими (тривалими), але описують цілісну ситуацію, бо не сполучаються з фазовими дієсловами. Наприклад, не можна казати **почав простояти, *закінчив постояти*.

Термінознавці за критерієм тяглість/миттєвість у **процесах**_Т позамовної дійсності виділяють два різновиди фаз: **дії**_Т і **події**_Т (рис. 2). **Дія**_Т — це фаза плавного переходу з одного **стану**_Т в інший протягом скінченного або нескінченно великого проміжку часу, тоді як **подія**_Т — це “стрибок” з одного **стану**_Т в інший за нескінченно малий (нехтовно малий) проміжок часу. З огляду на це “миттєві” дієслова описують **події**_Т, а тривало-обмежувальні та обмежувальні дієслова доконаного виду й усі дієслова недоконаного виду — **дії**_Т.

3. Двокомпонентна теорія аспекту

У сучасному мовознавстві набула поширення **двокомпонентна теорія аспекту** (*англ.* two-component theory of aspect), згідно з якою в аспектуальних протиставленнях виділяють два окремі параметри: ракурс (*англ.* viewpoint) та ситуаційний тип (*англ.* situation type). **Ракурси** — перфектив та імперфектив — відбивають, як об'єктив фотоапарата, ситуацію цілісно або частково. Перфектив (*англ.* perfective) реалізує цілісний погляд на ситуацію, без окремого розгляду її фаз, тоді як імперфектив (*англ.* imperfective) концентрує увагу на внутрішній структурі ситуації. **Ситуаційні типи** дають змогу слухачеві (читачеві) зрозуміти характер ситуації, на яку “наведено об'єктив” [4].

Ситуаційний тип повністю залежить від лексичного значення дієслова, тоді як у слов'янських мовах (зокрема, українській, російській, польській) **ракурс** марковано граматично — його передає **граматична категорія виду**: імперфективу відповідає недоконаний вид, а перфективу — доконаний, протиставлення яких пронизує всю систему дієслівних форм. У германських та романських мовах граматична категорія виду відсутня, і семантичні протиставлення того типу, що їх в слов'янських мовах виражає категорія виду, реалізують іншими граматичними і лексичними засобами [7, с. 11, 13], зокрема протиставленням словоформ однієї лексики. Наприклад, видове протиставлення дієслів *будувати/побудувати* в англійській мові реалізує протиставленням словоформ *is building* та *built* одного дієслова *build*.

У роботі Миколи Калька [8] класифікацію **ситуаційних типів** Зено Вендлера адаптовано до аспектуальної системи українського дієслова і, зокрема, виділено п'ять аспектуальних класів дієслів: термінативи, або здійсненники; активітиви, або діяльники; евентиви, або подійники; стативи, або станівники, та релятиви, або відносники. Такий поділ відповідає п'ятьом типам ситуацій (рис. 3).

Найцікавішим для термінознавства є термінативна ситуація, яку описують процеси, що мають внутрішню межу (у [1, с. 225] їх названо граничними). Для таких процесів дієслово недоконаного виду описує подієспрямовану дію_T, а видовий партнер доконаного виду — подію_T, підготовлену здійснюваною дією. Для термінативів критерій цілісність/нецілісність збігається із завершеністю/незавершеністю, а для інших класів ці критерії не можна ототожнювати.

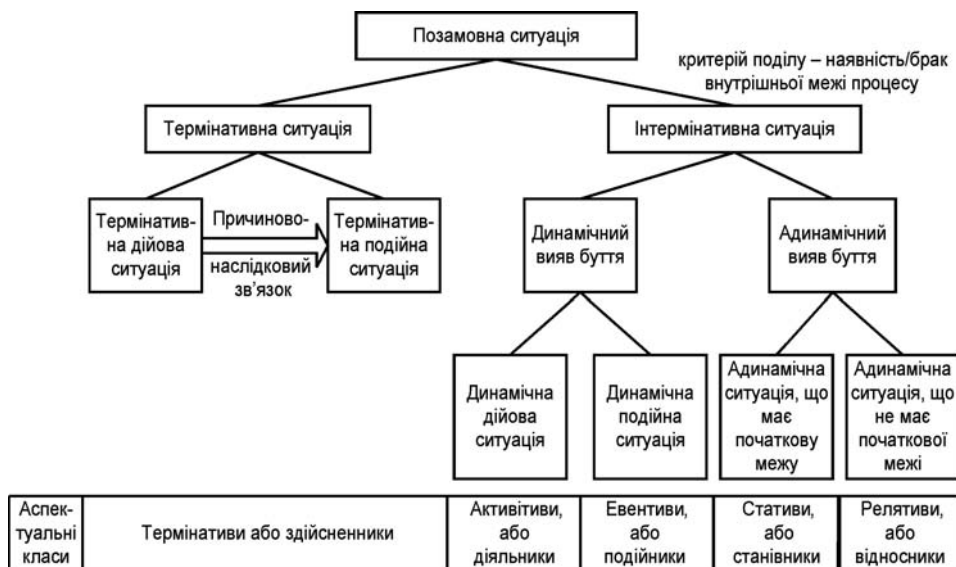

Рис. 3. Класифікація ситуаційних типів та їхній зв'язок з аспектуальними класами

4. Основні дієслівні граматичні категорії як відбиток поняттєвого різноманіття

Як відомо, для фахової мови найважливішими з власне-дієслівних категорій є дві категорії: **виду** та **перехідності/неперехідності**, бо саме вони дають змогу класифікувати процеси позамовної дійсності (рис. 4). Зауважимо, що між цими категоріями є суттєва відмінність. Якщо категорія перехідності відбиває певні позамовні реалії, то категорія виду, як вже зазначено вище, описує не стільки позамовну реальність, скільки спосіб її сприймання мовцем [11, с. 297].

Дуже важливим для мовознавства питанням є можливість/неможливість успадкування цих категорій у разі морфологічного переходу дієслова в інші частини мови, зокрема в іменник, прикметник та прислівник.

Багато дослідників російської мови дотримується думки, що від кінця XVII до початку XIX ст. російські НОП (*рос.* имена действия) виражали граматичну категорію виду не менш чітко, ніж дієслова, напр.: *делание // сделание, прогуливание // прогулянье, собиране // собрание, ловление // поимание*. Проте сучасні російські НОП на **-ние, -тие** втратили можливість виражати видову семантику [2]. Через це в російській мові “внаслідок нерегулярності

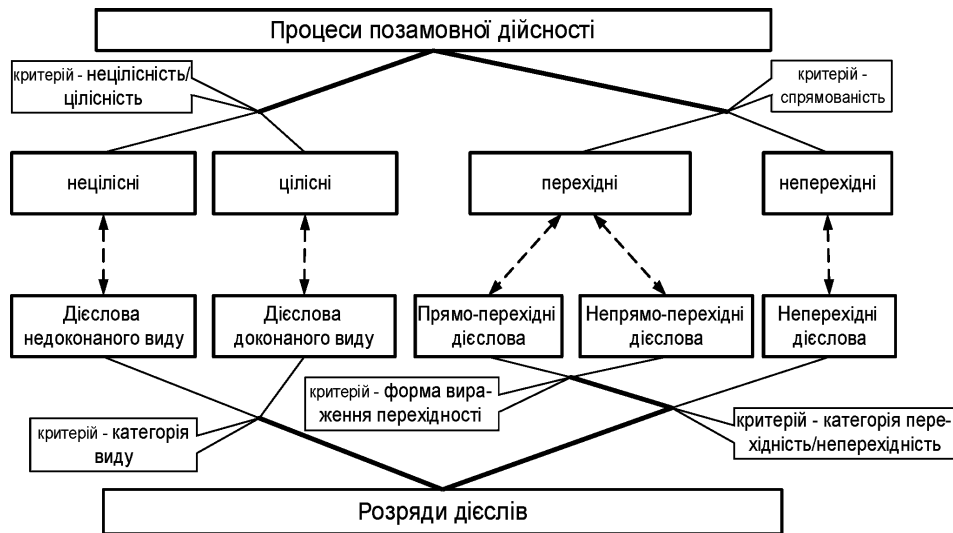

Рис. 4. Класифікація процесів позамовної дійсності та її відбиток у мові

формального вираження аспектуальність **не набуває в іменнику статусу граматичної категорії**” (наше виділення. — М. Г.) [12, с. 15].

На жаль, цей висновок слушний для російської мови свідомо або несвідомо поширюють і на українську мову, що зовсім не відповідає її нормам і традиціям. Натомість українські НОП на **-ння**, **-ття** зберігають низку стійких та регулярних дієслівних рис (зокрема й граматичне значення виду), тобто можуть передавати два погляди на ту саму ситуацію (нецілісний і цілісний). Цей факт щодо українських віддієслівних іменників на **-ння**, **-ття** зазначав ще 1922 року О. Синявський, який писав: “Доконаність і недоконаність дієслів залишається й на віддієслівних іменниках, і треба вживати за вимогою самої думки тої, чи іншої з тих двох можливих форм:

зберегти — *збереження*; зберігати — *зберігання*; ...

дослідити — *дослідження*; досліджувати — *досліджування* ...

Так само розрізняти треба, і не можна вживати одного замість другого, віддієслівних іменників близькозначних і близькозвучних, але не — рівнозначних, як от: *ширення* (від — ширити) і *ширшання* (від — ширшати) і т. ін.” [14, с. 76—77].

Отже, важливо правильно вживати такі іменники. Ще 1924 року В. Сімович у праці “На теми мови” звертав увагу на неправильне вживання іменників на **-ння**: “...в нас частенько сплутують substantiva verbalia, утворені з доконаних дієслів, із оддієслівни-

ми йменниками, витвореними з недоконаних, та ще до того наворотових, і, здебільшого, вживають їх у доконаній формі, н. пр.: інститут має завдання дослідження (*досліджування* — а то просто: *має за завдання досліджувати*) та вивчення (*виучування* — *виучувати*) книгознавства; завдання полягає у складенні (складанні, а власне: *завдання його — складати...*) наукових бібліографій по різних галузях знання (із різних...) та виданні (*видаванні*, власне — *видавати*) відповідних праць...” [16, с. 36].

Ці рекомендації і сьогодні залишаються актуальними, бо протягом багатьох років в українських навчальних закладах не вчили і, на жаль, ще й тепер не вчать розмежовувати за видовою ознакою спільнокореневі НОП на **-ння**, **-ття**, що спричинює численні порушення правил української мови [2].

Висновки

1. Термінознавча теорія подавання процесових понять стоїть на міцному мовознавчому підґрунті з праць класиків українського мовознавства початку ХХ ст., сучасних українських граматичних і аспектологічних студій та зважає на загальний граматичний досвід, набутий на ґрунті інших мов та адаптований до норм української.

2. Щоб забезпечити практичні потреби відродження української науково-технічної термінології, з початку 90-х років теорію подавання процесових понять почали активно розробляти фактично з нуля, бо багато років праці класиків українського мовознавства були недоступні для науковців України.

3. Сьогодні є всі можливості об'єднати доробок початку ХХ ст. з положеннями чинного ДСТУ 3966:2009 і запропонувати чіткі практичні рекомендації, як подавати процесові поняття в українськомовних фахових текстах.

1. *Вихованець І.* Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови / Іван Вихованець, Катерина Городенська; за ред. Івана Вихованця. — К.: Унів. вид-во “Пульсари”, 2004. — 400 с.

2. *Гінзбург М.* Видове протиставлення віддієслівних іменників на позначення опредметнених процесів у слов'янських мовах / Михайло Гінзбург // Українська мова. — 2011. — № 2. — С. 30—43.

3. *Гінзбург М.* Щодо засадничих понять, пов'язаних з подаванням процесів [Електронний ресурс] / Михайло Гінзбург // Вісник Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. Серія “Проблеми української термінології”. — 2010. — № 676. — С. 8—14. — Режим доступу: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk676/TK_wisnyk676_hinzburh.htm

4. *Горбова Е.В.* Двухкомпонентная теория вида: прогрессивно-лимитативный ракурс (на материале испанского языка) [Електронний ресурс] /

Е.В. Горбова // Материалы XXIX межвуз. науч.-метод. конф. Вып. 14. Секция общ. языкознания. Ч. 1. — СПб.: Изд-во СПбУ, 2000. — С. 11—16. — Режим доступа: http://www.genlingnw.ru/Staff/Gorbova/Teor_vida.doc

5. ДСТУ 3966-2000. Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять.

6. ДСТУ 3966:2009. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять.

7. *Зализняк А.А.* Введение в русскую аспектологию / А.А. Зализняк, А.Д. Шмелев. — М.: Языки русской культуры, 2000. — 222 с. — (Studia Philologica).

8. *Калько М.* Аспектуальність: категоризація, класифікація і репрезентація в сучасній українській літературній мові / Микола Калько. — Черкаси: Видавець Чабаненко Ю., 2008. — 384 с.

9. *Огієнко І.* Наша літературна мова / Іван Огієнко (митрополит Іларіон); упоряд., авт. передм. та комент. М.С. Тимошик. — К.: Наша культура і наука, 2011. — 356 с. (Бібліотечна серія Фондації ім. митрополита Іларіона (Огієнка) “Запізніле вороття”. Серія 2. “Зарубіжні першодруки”. Том 9).

10. *Пешковський А.М.* Русский синтаксис в научном освещении / А.М. Пешковський. — 8-е изд., доп. — М.: Языки славянской культуры, 2001. — 544 с.

11. *Плунгян В.А.* Общая морфология. Введение в проблематику: Учеб. пособие / В.А. Плунгян. — 2-е изд., исправ. — М.: Едиториал УРСС, 2003. — 388 с.

12. *Пчелінцева О.Е.* Аспектуальність у структурі віддієслівних імен дії у російській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.02 “Російська мова” [Електронний ресурс] / Пчелінцева Олена Едуардівна; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 1999. — 17 с. — Режим доступа: <http://avtoreferat.net/content/view/10618/66/>

13. *Синявський О.* Норми української літературної мови / Олекса Синявський. — Львів: Українське видавництво, 1941. — 363 с.

14. *Синявський О.* Порадник української мови / проф. О. Синявський; пристосований для буденного вжитку д-ром В. Сімовичем. — Харків; Берлін; Нью-Йорк: Україно-американське вид. т-во “Космос”, 1922. — 150 с.

15. *Сімович В.* Граматика української мови для самонавчання та в допомогу шкільній науці / Василь Сімович. — 2-ге вид. з одмінами й додатками. — Київ; Ляйпціг: Українська накладня; Коломия: Галицька накладня; Winnipeg man: Ucrainian Publishing, Б. р. — 584 с.

16. *Сімович В.* На теми мови / Василь Сімович. — Прага; Берлін: Вид-во “Нова Україна”, 1924. — 48 с.

17. *Смаль-Стоцький С.* Граматика руської мови / Уложили Степан Смаль-Стоцький, Федір Гартнер. — 3-тє вид., перероблене. — Відень: Придворна і університетська друкарня Адольфа Гольцгавзена, 1914. — 202 с.

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ЛЕКСИКО-ГРАФІЧНОМУ ОПРАЦЮВАННІ (<i>Людмила Симоненко</i>)	3
ПОРІВНЯЛЬНЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО В УКРАЇНІ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (<i>Людмила Туровська</i>)	10
УКРАЇНСЬКА НАУКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ (<i>Людмила Боярова</i>).....	20
МОВОЗНАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ТЕОРІЇ ПОДАВАННЯ ПРОЦЕСОВИХ ПОНЯТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ФАХОВІЙ МОВІ (<i>Михайло Гінзбург</i>)	29
ТРИ ДЕРМАТОЛОГІЧНІ ПОНЯТТЯ ТА ЇХ РІЗНОМАНІТНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ (<i>Станіслав Нечаїв</i>)	40
РОСІЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНІ СЛОВНИКИ (<i>Ніна Крушинська, Станіслав Нечаїв</i>)	57
ПРОБЛЕМИ ВИДОВИХ НАЗВ СУДИННИХ РОСЛИН У ФЛОРИ УКРАЇНИ (<i>Світлана Зиман</i>)	63
НАЗВИ ГРИБІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ТА НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (<i>Ірина Дудка</i>).....	70
ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У МІНЕРАЛОГІЇ (<i>Ганна Кульчицька, Дарія Черниш</i>)	79
УКРАЇНСЬКЕ ТЕРМІНОЗНАВСТВО І СЬОГОДЕННЯ (<i>Ірина Кочан</i>)	86
ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПОКРУЧІ В НОРМАТИВНИХ І ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТАХ (<i>Наталя Куземська</i>)	94

Наукове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ВИДАВНИЦТВО “НАУКОВА ДУМКА” НАН УКРАЇНИ»

*Збірник матеріалів
науково-практичної конференції*

УКРАЇНСЬКА
НАУКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ.
Природничі науки
№ 4

Статті надруковано в авторській редакції

Оформлення художника *Ю.Ф. Назаренка*
Художній редактор *Р.І. Калиш*
Технічний редактор *Г.М. Ковальова*
Коректори *Л.Д. Головата, С.В. Шарabanова*
Комп'ютерна верстка *О.О. Балюк*

Підп. до друку 22.05.2013. Формат 70×100/16
Друк. офс. Папір офс. № 1. Гарн. “Мысль”
Ум. друк. арк. 8,45. Ум. фарбо-відб. 9,1. Обл.-вид. арк. 6,38.
Тираж 300 прим. Зам. № 294

НВП «Видавництво “Наукова думка” НАН України»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 2440 від 15.03.2006
01601 Київ 1, вул. Терещенківська, 3

ТОВ «Видавництво “Логос”»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 201 від 27.09.2000
01030 Київ 30, вул. Богдана Хмельницького, 10